

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bordianu Maria,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bordianu Maria împotriva Societății pe Acțiuni “Nufărul” cu privire la restabilirea în funcție, obligarea emiterii unui alt ordin și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Bordianu Maria, s-a admis apelul declarat de SA “Nufărul”, s-a casat integral hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă

La 09 decembrie 2014 Bordianu Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni “Nufărul” (SA “Nufărul”) cu privire la, anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a activat în cadrul SA „Nufărul” începînd cu anul 1983 pînă în anul 2005.

Precizează că între anii 1990-2005, a activat în calitate de operator al secției de curățare a covoarelor și pieselor de covor din mun. Chișinău, str. Maria Drăgan.

Astfel, în procesul de muncă în secția respectivă reclamanta avea obligația să de-a jos încărcătura de covor murdar, să le curețe prin îndepărtarea prafului și spălare, precum și îndepărtarea petelor prin utilizarea produselor chimice cu o concentrație destul de mare, în încăperea de producere nefiind asigurate condiții adecvate pentru protecția muncii.

Totodată, remarcă în acest sens reclamanta că, ca urmare a neasigurării de către angajator a condițiilor de muncă, s-a ales cu boala profesională – astm bronșic.

Atfel, de către medicul profpatolog al Policlinicii Consultative a Spitalului Clinic Republican la 06 decembrie 2006, reclamantei i-a fost stabilită diagnoza ”astm bronșic” și invaliditate de gradul II.

În acest context, la caz, susține reclamanta, că angajatorul i-a încălcat grav drepturile legale, și anume, a refuzat să recunoască existența afecțiunii profesionale, ignorând ședințele Consiliului de boli profesionale și eschivându-se de la răspundere pentru dauna adusă sănătății reclamantei.

La 28 octombrie 2009, Spitalul Clinic Republican a emis o concluzie consultativă, în care a indicat diagnoza, precum și gradul de invaliditate cauzat de boala profesională, conform pct. 23 din Lista de afecțiunilor profesionale.

Indică reclamanta că SA „Nufărul”, contrar pct. 2 al Dispozițiilor, în conformitate cu care urma să înainteze un demers pentru stabilirea gradului de pierdere a capacității de muncă și a pensiei de invaliditate, nu l-a înaintat, mai mult nu i-a prezentat nici actele solicitate.

Consideră reclamanta că astfel i-a fost îngădit dreptul de a solicita indemnizația unică și alte indemnizații în legătură cu pierderea sănătății în urma unei afecțiuni profesionale.

În acest sens indică că la 17 iunie 2010, s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere, prin care a solicitat obligarea SA „Nufărul” de a prezenta Consiliului Republican de boli profesionale un demers pentru stabilirea gradului de pierdere a capacității de muncă și stabilirea indemnizației de invaliditate.

Prin hotărârea judecătoreii Râșcani mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2012, acțiunea a fost admisă.

La 22 mai 2012, SA „Nufărul” a înaintat un demers Consiliului Republican pentru stabilirea pierderii capacității de exercițiu și stabilirea indemnizației de invaliditate.

Astfel, conform concluziei medicale, în temeiul procesului-verbal nr. 1277 din 12 iunie 2012, i-a fost stabilit gradul de pierdere a capacității de muncă în mărime de 70%. Faptul incapacității de muncă ca urmare a bolii profesionale este stabilit și prin Raportul de constatare medico-legală al comisiei nr. 403 din 21 noiembrie 2013.

Ulterior, la 24 octombrie 2014, reprezentantul SA „Nufărul” i-a înmănat reclamantei copia ordinului nr. 186 din 09 septembrie 2014 cu privire la concediere, din conținutul căruia rezultă că a fost concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii pentru absență fără motive întemeiate de la locul de muncă mai mult de 4 consecutive în timpul zilei de muncă.

La emiterea ordinului menționat administrația SA „Nufărul”, nu a ținut cont de faptul că Bordianu Maria este invalid de gradul II, fără drept de muncă și de fapt acesteia nu i-a fost acordat un alt tip de lucru la întreprindere, care nu este contraindicat reclamantei.

Relevă reclamanta că, pârâtul i-a acordat anterior concediu neplătit pentru o perioadă îndelungată de timp, care de fapt a fost o suspendare de la locul de muncă a reclamantei care, din cauza stării de sănătate, a fost în imposibilitate să-și desfășoare activitatea de muncă.

Astfel, SA „Nufărul”, cunoscând despre pierdere a capacității de muncă în mărime de 70% din care considerente a primit și gradul II de invaliditate, nu i-a acordat un alt tip de muncă în cadrul societății, care nu-i este contraindicat, dar a emis ilegal ordinul cu privire la concediere.

Sușține reclamanta că prin acțiunile ilegale ale SA „Nufărul”, i-au fost cauzate și suferințe morale și psihice.

Cere Bordianu Maria anularea ordinului nr.186 din 09 septembrie 2014 cu privire la concedierea sa în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, restabilirea în funcție încasare din contul SA „Nufărul” în beneficiul său a salariului pentru toată perioada absenței forțate de la locul de muncă și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta a depus o cerere de modificare a cerințelor (f. d. 126-136, V-I), prin care a solicitat anularea ordinului SA „Nufărul” nr. 186 din 09 septembrie 2014 cu privire la concedierea sa în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, obligarea SA „Nufărul” să emită un alt ordin cu privire la concedierea sa din funcția de controlor, pe motiv că s-a îmbolnăvit de o boală profesională în perioada activității și în temeiul art. 86 alin. (1) lit. d) Codul muncii conform certificatului Seria EM nr. 527742 eliberat de Centrul de Expertiză Medicală a Vitalității Ciocana, prin care s-a stabilit că boala reclamantei este una profesională, cu mențiunea că nu se recomandă Mariei Bordianu activitatea de muncă, cu tratament la medicul pulmonolog, încasare din contul SA „Nufărul” în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

În motivarea cererii de modificare a cerințelor, reclamanta a invocat că, împreună cu alți angajați, de mai multe ori s-au adresat către administrația SA „Nufărul” pentru a fi soluționată problema cu privire la condițiile muncă, solicitând instalarea sistemului de ventilare.

La fel, invocă că la 06 decembrie 2005 s-a adresat Inspecției Muncii și Centrului de Sănătate Publică a mun. Chișinău cu o plângere referitor la condițiile de muncă de la SA „Nufărul”, iar împreună cu alți salariați s-au adresat cu o cerere Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CNA), în care au indicat despre încălcarea regulilor privind securitatea muncii de către administrația SA „Nufărul”.

Totodată, relevă Bordianu Maria că prin scrisoarea SA „Nufărul” din 31 iulie 2005 a fost îndreptată spre examinare Asociației Medicale Teritoriale Centru mun. Chișinău pentru constatarea stării sănătății pentru executarea lucrărilor ce țin de funcția deținută de reclamantă în cadrul societății.

Astfel, conform adeverinței de pensionar eliberată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la 10 august 2005, reclamantei i-a fost acordat gradul III de

este invaliditate, cu mențiunile privind stabilirea și prelungirea pensiei pentru anumite perioade de timp.

Prin certificatul nr.330512 Seria EM, eliberat de CEMV Buiucani și Ciocana, din 05 ianuarie 2006 i-a stabilit gradul II de invaliditate în legătură cu reducerea vitalității pînă la 01 februarie 2007, cauza invalidității fiind, boala profesională. La următoarea reexpertizare din 05 ianuarie 2007 a fost inclusă mențiunea că nu i se recomandă activitatea de muncă.

Conform extrasului din foaia de observație nr. 2073, eliberat de IMSP Spitalul Clinic Republican, se confirmă faptul, că, în perioada 01 februarie 2006 – 10 februarie 2006, reclamanta a fost internată în Secția terapie generală și boli profesionale cu diagnoza ”astm bronșic” forma mixtă, gravitate medie, evoluție cronică, - acutizare hormonal dependentă cu indicarea tratamentului suportat de Bordianu Maria și a anumitor recomandări la externare, inclusiv cu mențiunea nu se recomandă munca. Conform concluziei specialistului Policlinicii Consultative a Spitalului Clinic Republican din 06 decembrie 2006, reclamantei i-a fost stabilită diagnoza ” astm bronșic” si invaliditate de gradul II.

Indică reclamanta, că la 13 decembrie 2006, reprezentantul SA „Nufărul” a fost invitat la următoarea ședință a Comisiei de analiză a situației sale, dar și în acest caz toate înaintările și solicitările Spitalului Clinic Republican au fost ignorate de către pîrît.

La 23 octombrie 2007, conform certificatului nr. 2 seria EM nr. 340779, eliberat de CEMV Buiucani și Ciocana se menționează, că Bordianu Maria a fost reexpertizată, stabilindu-i-se gradul II de invaliditate în legătură cu reducerea vitalității pînă la 01 februarie 2008.

La următoarea reexpertizare din 23 ianuarie 2009 s-a făcut mențiunea că nu i se recomandă activitatea de muncă.

La 26 ianuarie 2008 reclamanta a fost reexpertizată și conform certificatului nr. 388516 seria EM, eliberat de CEMV Buiucani și Ciocana, i s-a stabilit gradul II de invaliditate în legătură cu reducerea vitalității pînă la 01 februarie 2009.

La următoarea reexpertizare din 23 ianuarie 2009 s-a indicat mențiunea că nu i se recomandă activitatea de muncă.

Conform certificatului nr. 442688 Seria EM eliberat de CEMV Ciocana rezultă că Bordianu Maria a fost reexpertizată la 04 februarie 2009 și i s-a stabilit gradul II de invaliditate în legătură cu reducerea vitalității pînă la 01 martie 2010, cauza invalidității o constituie boala obișnuită

La următoarea reexpertizare din 01 februarie 2010 s-a înscris mențiunea că nu i se recomandă activitatea de muncă. Conform extrasului din foaia de observație nr. 10757 eliberat de IMSP Spitalul Clinic Republican se confirmă faptul că Bordianu Maria în perioada 08 iunie 2009 – 19 iunie 2009 a fost internată în Secția terapie generală și boli profesionale cu diagnosticul - astm bronșic forma asociată persistent sever exacerbare, bronșită cronică obstructivă acutizare, emfizem pulmonar cu indicarea tratamentului suportat și anumitor

recomandări la externare, inclusiv evidența la medicul de familie și medicul alergolog.

Ulterior, la 28 octombrie 2009 de către Consiliul Republican de Boli Profesionale al Spitalul Clinic Republican a fost adoptată concluzia consultativă, cu diagnoza medicală - bronșită cronică obstructivă în remisie, astm bronșic persistent sever corticodependent, GR II - III – boala profesională și grupa de invaliditate conform pct.23 din Lista de boli profesionale, totodată este menționată confirmarea diagnostici boală profesională cu menționarea tuturor indicilor bolii profesionale.

Conform indicațiilor conținute în Concluzia consultativă menționată, se recomandă tratamentul la alergolog și pulmonolog, iar conducerea SA „Nufărul” trebuie să prezinte o hotărâre pentru stabilirea nivelului de daună și mărirea indemnizației de invaliditate, decizie, care însă a fost ignorată de pîrît, actele solicitate nefiind prezentate.

Indică reclamanta, că, conform certificatului nr. 527742 Seria EM, eliberat de CEMV Ciocana, a fost reexpertizată la 23 decembrie 2009 și i s-a stabilit gradul II de invaliditate în legătură cu reducerea vitalității deja fără termen, cauza invalidității – boala profesională și următoarea reexpertizare - fără termen, cu mențiunea că nu i se recomandă activitatea de muncă, cu tratament la pulmonolog.

Sușține că astfel nu a avut posibilitate de a primi indemnizația unică și alte compensații în legătură cu lezarea sănătății în rezultatul bolii profesionale.

Subliniază reclamanta că a insistat să fie concediată încă în anii 2005 - 2006, din motive de sănătate care nu îi permiteau activitatea, însă pîrîtul se eschiva de la concedierea sa pe acest motiv, deși cunoștea cu certitudine faptul că nu i se recomandă să muncească în cadrul acestei întreprinderi și că este suferă de o boală profesională.

Remarcă că din anul 2010, contractul de muncă așa și nu a mai fost suspendat de către SA „Nufărul”, deși i se solicita reclamantei să se prezinte la sediul societății pentru a da careva explicații pentru pretinsul fapt de absență nemotivată de la muncă.

Or, ea permanent invoca faptul că urmează să fie concediată din motivul bolii profesionale și imposibilității de a mai activa în cadrul SA „Nufărul”.

Astfel, la 09 septembrie 2014 prin ordinul SA „Nufărul”, nr. 186 s-a dispus concedierea reclamantei din funcție în temeiul art. 86 alin. 1 lit. h) Codul muncii, pentru absență de la locul de muncă fără motive întemeiate mai mult de 4 ore consecutive în timpul zile de muncă.

Astfel, în ordinul nr. 186 din 09 septembrie 2014 se indică că anterior la 02 februarie 2009, reclamantei i s-a acordat concediu din cont propriu cu suspendarea contractului individual de muncă pe un termen de un an. Totodată, s-a menționat că carnetul de muncă a fost ridicat de reclamantă la data de 13 iunie 2012.

Sușține reclamanta că acest ordin a fost emis în absența sa și fără a i se solicita careva explicații, precum și fără a lua în considerație faptul, că, în

legătură cu boala profesională și invaliditatea acordată, reclamantei îi este contraindicată activitatea de muncă.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău 12 noiembrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Bordianu Maria împotriva SA “Nufărul” cu privire la restabilirea în funcție și obligarea emiterii unui alt ordin și repararea prejudiciului material și moral.

S-a anulat ordinul nr. 186 din 09 septembrie 2014 cu privire la concedierea Mariei Bordianu în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul Muncii, ca fiind neîntemeiat.

S-a restabilit Bordianu Maria în funcția de controlor la curățătoria nr. 2 din cadrul SA “Nufărul” .

S-a încasat de la SA “Nufărul” în beneficiul Mariei Bordianu suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

S-a încasat de la SA “Nufărul” în beneficiul statului suma de 200 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, s-a respins apelul declarat de Bordianu Maria, s-a admis apelul declarat de SA “Nufărul”, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii ca nefondată.

La 23 iunie 2016 Bordianu Maria a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate și ilegale, urmează a fi casate în conformitate cu art. 432 CPC, deoarece circumstanțele pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, iar concluzia instanțelor contravine probelor administrate.

La fel, instanțele au apreciat și interpretat eronat prevederile legale aplicabile la caz.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bordianu Maria, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Bordianu Maria, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Bordianu Maria ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Bordianu Maria se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat